

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUIJELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 114a

Wer hinter die Puppenbühne geht, sieht die Drähte

Wilhelm Busch

neel

pop

pento

Gluren achter de schermen: een illusie armer?

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Wilhelm Busch (1832-1908): Duits dichter, schilder, karikaturist en schrijver-tekenaar van onder andere satirische beeldverhalen in verzen. Wordt gezien als de oervader van de strips. Is vooral beroemd geworden door de wederwaardigheden van de twee boefjes *Max und Moritz* die hun omgeving op stelten zetten met hun zeven streken. De belevenissen van *Max en Maurits* zijn in meer dan 40 talen verschenen. Veel poppentheatergezelschappen gebruiken de (bewerkte) teksten en illustraties van Busch voor hun uitvoeringen. De uitdrukking *Wer hinter die Puppenbühne geht, sieht die Drähte* betekent zoiets als 'Wie in de poppenkast kijkt, is een illusie ontlopen'. Met andere woorden: als je achter de schermen gluurde, zie je de draden van de marionet en ontdek je de (poppen)truc! Welk van de drie plaatjes is het meest van toepassing op het citaat? Knip de afbeeldingen uit en leg ze naast elkaar in volgorde van belangrijkheid.

Achter elkaar gezet vormen de letters onder de foto's de Nederlandse vertaling van *Puppenbühne*.

Woord:

Wil je meer te weten komen over *poppenkastfiguren* en *-technieken*? Raadpleeg het *poppentheater-abc* op onze websites www.poppenspel.info, www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 of www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. Afbeeldingen: *Pulcinella* (spreek uit: poelstjenella), figuur van Damiano Privitera als marionet, Pinerolo. Een blik in en achter de *kast* van Compagnia Paolo Papparotto Burattinaio, Treviso.

Foto's: Giorgio Cossu © (Napels), tijdens Festival Internazionale Teatro di Figura di Pinerolo, Italië (2007).

Tekst, concept en realisatie: Otto van der Mieden © (2010). Veel plezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspoorzoek goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: doepek) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijken van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.